

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., a soudců Mgr. Miroslava Makajeva a Mgr. Lenky Oulíkové ve věci
navrhovatele: **Ing. J. K.**,
bytem X,

proti

odpůrcům:

- 1. Městský úřad Benešov**,
sídlem Masarykovo náměstí 100, Benešov,
- 2. volební strana Volba pro Benešov**,
jednající zmocněncem J. H., bytem X,
- 3. volební strana Česká pirátská strana**,
jednající zmocněncem Ing. J. L., bytem X,
- 4. volební strana Obnova**,
jednající zmocněnkyní M. Č., bytem X
- 5. volební strana SPOLEČNĚ PRO BENEŠOV- ANO 2011 a nezávislí kandidáti**,
jednající zmocněncem P. B., bytem X,
- 6. volební strana SPD a Trikolora**,
jednající zmocněncem M. H., bytem X,
- 7. volební strana Benešov pro život**,
jednající zmocněncem M. L., bytem X,
- 8. volební strana SPOLU**,
jednající zmocněnkyní D. K., bytem X,
- 9. volební strana PRO BENEŠOV S PODPOROU STAROSTŮ**,
jednající zmocněncem Bc. V. B., bytem X,
- 10. MUDr. Jakub Nabi**,
bytem X,

za účasti osoby zúčastněné na řízení: JUDr. M. H.,
bytem X,

o návrhu na neplatnost hlasování a neplatnost volby kandidáta ve volbách do
Zastupitelstva města Benešov konaných ve dnech 23. a 24. 9. 2022,

takto:

- I. Návrh se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Krajskému soudu v Praze byl dne 5. 10. 2022 doručen návrh, jímž se navrhovatel domáhá vyslovení neplatnosti hlasování a eventuálně neplatnosti volby kandidáta ve volbách do Zastupitelstva města Benešov, které se konaly ve dnech 23. a 24. 9. 2022. Navrhovatel se domnívá, že ve volebních okrscích č. 5, 13, 14, 16, 18 a 19 byl při sčítání hlasů porušen § 16

písm. c) a § 40 odst. 4 a 6 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách“). Sčítání hlasů a kontroly se totiž neúčastnili všichni členové okrskových volebních komisí (dále též „komise“). Sčítání a kontrola byly svěřeny jen některým z členů, což znemožnilo plnění funkce komisí při sčítání hlasů a kontrole správnosti a zákonnosti procesu sčítání hlasů. Uvádí, že je nepřípustné, aby byli ke sčítání připuštěni např. pouze tři členové, jako tomu bylo v případě některých z uvedených volebních okrsků. Navrhovatel z toho dovozuje vysokou míru důvodného podezření, že postup směřoval k přímému ovlivnění výsledků voleb či hlasování cílenou manipulací s hlasovacími lístky, jejich nezákonnými úpravami, zničením či nesprávným sčítáním, jakož i úpravami či manipulacemi se zápisy o výsledku hlasování. Nezákonnosti postupu při sčítání hlasů a jeho kontrole dle navrhovatele nasvědčují i značné rozdíly v časech, kdy byly předány zápisy Českému statistickému úřadu, a to nejen mezi uvedenými komisemi navzájem, ale i v porovnání s jinými volebními okrsky ve volebním obvodu města Benešov. Domnívá se, že pozdější předání zápisu bylo způsobeno omezeným počtem členů, kteří se podíleli na sčítání hlasů. Navrhovatel navrhuje vyslechnout členy shora uvedených komisí.

2. Navrhovatel se z výše popsaných důvodů domnívá, že výsledek sčítání neodpovídá skutečně odevzdaným hlasům jednotlivým kandidátům. Uvádí, že posledním zvoleným kandidátem byl na 27. místě MUDr. Jakub Nabi zapsaný na kandidátní listině odpůrkyně 9. Na 28. místě byla kandidátka odpůrkyně 5 Ing. Pavlína Kalinová. Pokud by odpůrkyně 5 obdržela o 51 hlasů více, získala by o mandát více. Navrhovatel má za to, že jím popsané skutečnosti v kombinaci s minimálním rozdílem hlasů zakládají důvod pro přepočítání hlasů ve všech okrscích volebního obvodu města Benešov, neboť pochybení při sčítání byt v jediném okrsku by mělo za následek změnu ve volebních výsledcích.
3. Odpůrce 1 ve svém vyjádření navrhl, aby soud návrh zamítl. Uvedl, že předseda volební komise nemá nástroj, jímž by mohl nutit člena k aktivní účasti na sčítání, pokud se z různých důvodů nechce aktivně zapojit. Členové volebních komisí postupují při sčítání hlasů dle vzájemné domluvy v souladu s právními předpisy, metodikami a návody z absolvovaného školení členů volebních komisí. Aktivita či neaktivita jednotlivých členů a rozdělení úkolů v komisi při sčítání hlasů záleží na jejich domluvě. Zákon o volbách neupravuje, jak konkrétně musí sčítání probíhat. Časová náročnost souvisí s konkrétním postupem okrskové volební komise, velikostí volebního okrsku a volební účastí. Skutečnost, že při obdržení více hlasů by volební strana získala o mandát více, odpovídá principu svobodných voleb. Navrhovatelem tvrzené skutečnosti dle odpůrce 1 nepředstavují porušení zákona o volbách způsobem, který by hrubě ovlivnil výsledky voleb nebo volby kandidáta. Odpůrce 1 odmítá, že by došlo k jakékoli nezákonné či neoprávněné manipulaci s volebními lístky, jejich ničení či manipulaci se zápisy. Odpůrce 1 v tomto smyslu neobdržel žádnou stížnost ani informace od jiného subjektu. Žádná z komisí neobdržela stížnost dle § 42 odst. 2 písm. g) zákona o volbách. Navrhovatel nepředložil žádné relevantní důkazy ke svým tvrzením, která odpůrce 1 považuje za urážlivá vůči členům komisí. Odpůrce 1 se domnívá, že pokud by došlo k jakýmkoli pokusům o úpravy, zničení či nesprávné sčítání hlasů, členové komisí by situaci řešili. Dle odpůrce 1 k takovému jednání rozhodně nedošlo.
4. Odpůrkyně 4 ve svém vyjádření také navrhla, aby byl návrh zamítnut. S odkazem na § 60 zákona o volbách a judikaturu zdůraznila, že základním předpokladem úspěšnosti návrhu na vydání rozhodnutí o neplatnosti voleb či hlasování nebo neplatnosti volby kandidáta je

zjištění, že došlo k porušení některého z ustanovení volebního zákona, a to natolik intenzivním způsobem, který mohl hrubě ovlivnit výsledky. Dle odpůrkyně 4 se o takový případ v posuzované věci nejedná, neboť z tvrzení navrhovatele nevyplývá, že by došlo ke kumulativnímu naplnění předpokladů pro úspěšnost návrhu. Rámec přezkumné činnosti krajského soudu je vymezen tvrzením navrhovatele o konkrétním porušení volebního zákona a jeho intenzitě. Odpůrkyně poukázala také na usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pobočky v Pardubicích, ze dne 20. 11. 2006, č. j. 52 Ca 71/2006-68, podle něhož v případě, že soud v řízení o návrhu na neplatnost voleb do obecního zastupitelstva zjistí pochybení okrskové volební komise spočívající v chybném uvedení počtu odevzdaných platných hlasů pro kandidátní listinu jedné volební strany a jejího kandidáta, které se projevilo ve vyhlášených výsledcích voleb a v nesprávném rozdělení mandátů do zastupitelstva obce, se zřetelem k zásadám právní jistoty a legitimního očekávání rozhodne pouze o neplatnosti volby toho kandidáta, který by dle skutečných výsledků voleb nezahrnujících uvedenou chybu mandát nezískal.

5. Odpůrkyně 4 též upozornila, že navrhovatel je kandidátem odpůrkyně 5, za kterou byl zvolen do Zastupitelstva města Benešov. Dle § 40 odst. 3 a 6 zákona o volbách jsou hlídačem férovosti volebního procesu okrskové volební komise. Ustanovení § 17 odst. 2 zákona o volbách výslovně předpokládá zapojení kandidujících volebních stran do procesu obsazování okrskových volebních komisí. Této možnosti mohla využít i odpůrkyně 5. K možnostem členů volební komise odpůrkyně 4 citovala odůvodnění usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2012, č. j. Vol 4/2012-39.
6. Dále odpůrkyně 4 s odkazy na judikaturu zdůraznila, že řízení o návrhu na neplatnost voleb nebo hlasování nebo volby kandidáta je řízením sporným, pro něž platí povinnost navrhovatele tvrdit všechny významné skutečnosti a označit důkazy k prokázání svých tvrzení. Navrhovatele tíží břemeno tvrzení a břemeno důkazní k vyvrácení správnosti volebních výsledků. Soud nemůže doplňovat či domýšlet chybějící tvrzení navrhovatele nebo z vlastní iniciativy dohledávat důkazy, neboť by tím narušil rovnost účastníků řízení. Navrhovatel nedostal své povinnosti tvrdit v návrhu rozhodné skutečnosti a označit důkazy k jejich prokázání. Neuvádí žádná konkrétní tvrzení a konkrétní důkazy o jednání směřujícím k porušení volebního zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek hlasování, voleb nebo volby konkrétního kandidáta. Tvrzení navrhovatele jsou pouze nepodloženými spekulacemi, které nemohou obstát jako důvod pro přepočítání hlasů či pro rozhodnutí o neplatnosti hlasování nebo volby kandidáta. To platí tím spíše, že tvrzení v návrhu jsou v rozporu se zápisy o průběhu a výsledku hlasování, které byly podepsány členy komisí v příslušných volebních okrscích, v nichž měla navíc volební strana, za kterou navrhovatel kandidoval, delegované členy. Obsah zápisu je dle odpůrkyně 4 zásadní pro závěr, zda okrsková volební komise v průběhu voleb postupovala v souladu se zákonem. Pokud se člen komise s některým údajem obsaženým v zápisu neztotožňuje, je oprávněn svůj podpis odeprít a v příloze k zápisu formulovat své výhrady. To by následně mohlo být základem pro prošetření postupu okrskové volební komise. Zápisy o průběhu a výsledku hlasování však neobsahují žádná nesouhlasná stanoviska členů, která by tvrzení navrhovatele podporovala. Za takové situace platí vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů, pokud není předložen důkaz tuto domněnku vyvracející nebo tu alespoň není významná indicie, na jejíž důvodnost by bylo možné usuzovat. Odpůrkyně 4 neshledává žádnou konkrétní indicii, která by vedla ke zpochybňování výsledků, a považuje návrh na neplatnost hlasování a neplatnost volby kandidáta za nedůvodný.

7. Ostatní odpůrci se k návrhu nevyjádřili.
8. Osoba zúčastněná na řízení, JUDr. Milan Hoke, kandidát zvolený za odpůrkyni 4, považuje shodně jako odpůrkyně 4 návrh za nedůvodný a navrhuje jeho zamítnutí. S odkazem na usnesení zdejšího soudu ze dne 25. 10. 2018, č. j. 54 A 122/2018-27, upozornil na nepřipustnost soudního aktivismu ve volebních věcech. Poukázal na to, že dle judikatury je třeba respektovat i legitimní očekávání volebních stran a jejich kandidátů. Citoval nálezy Ústavního soudu ze dne 10. 2. 2015, sp. zn. III. ÚS 3673/14, a usnesení zdejšího soudu ze dne 6. 11. 2019, č. j. 51 A 10/2018-48, a ze dne 26. 10. 2018, č. j. 54 A 119/2018-42, v nichž byly shrnuty obecné předpoklady, za nichž lze vyhovět volební stížnosti. Dle jeho názoru navrhovatel nenabídl žádné důkazy na podporu svých tvrzení. Upozornil také na významový rozdíl mezi podílením se na sčítání a nepřipuštěním členů ke sčítání a kontrole. Příkladem zmínil okolnosti, které mohou ovlivnit dobu odevzdání zápisů. Zdůraznil, že skutečnost, že se na sčítání nepodíleli všichni členové komise a že mají existovat časové rozdíly mezi předáním zápisů, nepředstavují zvlášť významnou indicii, která by měla vést soud k vydání rozhodnutí o neplatnosti hlasování či volby kandidáta. Navrhovatel žádnou takovou indicii neuvedl. Osoba zúčastněná na řízení, JUDr. Milan Hoke, nepředpokládá, že taková indicie vyplývá z dokumentace, kterou si soud od odpůrce 1 vyžádal (zápisů o průběhu a výsledku hlasování ve volebních okrscích). Byť osobně také není spokojen s volebním výsledkem svým a své volební strany, nepřisuzuje nedostatečný volební výsledek procesu voleb ani volebním orgánům, ale jen tomu, že nepřesvědčili voliče, aby jim dali více hlasů. Upozornil, že volební výsledky odpůrkyně 5, za niž kandidoval navrhovatel, ve volebních okrscích č. 5, 13, 14, 16 a 18 byly srovnatelné s volebními výsledky v dalších volebních okrscích (č. 7, 9, 11, 12, 15 a 17). Nižší procento hlasů ve volebním okrsku č. 19 souvisí s úspěchem odpůrkyní 2, 7 a 8 v tomto volebním okrsku. Je pochopitelné, že volební výsledky se v jednotlivých volebních okrscích (částech města) liší v závislosti na řadě okolností. Dále uvedl, že pokud volební strana, za kterou navrhovatel kandidoval, nedelegovala své zástupce do komisí ve volebních obvodech uvedených navrhovatelem, pak se nedostatečně starala o svá práva. Její zástupce se měl a mohl na sčítání hlasů aktivně podílet. Osoba zúčastněná na řízení se domnívá, že jde o politický návrh za účelem oddálení ustavujícího zasedání a okamžiku, kdy se nově zvolení kandidáti ujmou funkce, a získání časového prostoru pro jednání o sestavení koalice.
9. Z § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), plyne, že návrh na neplatnost voleb, na neplatnost hlasování i na neplatnost volby kandidátů mohou za podmínek stanovených zvláštními zákony podat občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů. V případě voleb do zastupitelstev obcí je okruh aktivně legitimovaných osob vymezen v § 60 odst. 1 zákona o volbách, a to tak, že návrh může podat každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva. Okruh aktivně legitimovaných osob je stejný pro všechny tři typy návrhu ve volebních věcech.
10. Navrhovatel podal návrh jako občan města Benešov. Soud dotazem na odpůrce 1 ověřil, že byl ke dni uzavření stálého seznamu voličů dle § 28 odst. 4 zákona o volbách zapsán v tomto seznamu pro volební okrsek č. 12. Navrhovatel je tedy legitimován k podání

návrhu, a to i ve vztahu k platnosti hlasování v jiných volebních okrscích, neboť členové zastupitelstva byli voleni ve všech volebních okrscích v městě Benešov společně.

11. Podle § 60 odst. 2 zákona o volbách může navrhovatel podat návrh na neplatnost hlasování, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky hlasování. Podle § 60 odst. 4 zákona o volbách může navrhovatel podat návrh na neplatnost volby kandidáta, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby tohoto kandidáta.
12. Navrhovatel namítá, že v průběhu sčítání hlasů komisemi ve volebních okrscích č. 5, 13, 14, 16, 18 a 19 mohlo dojít k manipulaci s hlasovacími lístky. Tomuto tvrzení odpovídá návrh na neplatnost hlasování v uvedených volebních okrscích, neboť uvedenou vadu by nebylo možné odstranit pouhou kontrolou volební dokumentace a přepočtením hlasů, nýbrž bylo by třeba zopakovat proces hlasování. Soud proto návrh navrhovatele projednal jako návrh na neplatnost hlasování. Jako s odpůrci jednal s volebními stranami, na jejichž kandidátní listině byli uvedeni zvolení kandidáti (§ 90 odst. 2 s. ř. s.). Vzhledem k tomu, že navrhovatel se eventuálním petitem domáhal, aby soud i s ohledem na malý rozdíl v počtu hlasů pro volební stranu PRO BN SPODPOROU STAROSTŮ a SPOL.PRO BENEŠOV-ANO 2011 a NK provedl přepočet výsledků a vyslovil neplatnost volby kandidáta MUDr. Jakuba Nabiho, jednal soud jako s účastníkem též s kandidátem, jehož volba byla výslovně napadena.
13. Soud uzavřel, že jsou splněny všechny podmínky pro věcné projednání návrhu na neplatnost voleb a neplatnost hlasování. O návrhu rozhodl bez jednání (§ 90 odst. 3 s. ř. s.), neboť dokazování neprováděl a vycházel toliko ze zápisu o výsledku voleb, zápisů o výsledku hlasování, informace o složení komisí, výpisu ze stálého seznamu voličů a pouze doplňkově též z písemných vyjádření členů komisí.
14. Soud předesílá, že se zabýval obdobným návrhem na neplatnost hlasování ve volbách do Zastupitelstva města Benešov konaných ve dnech 5. a 6. 10. 2018 v usnesení ze dne 7. 11. 2018, č. j. 43 A 142/2018-50, od jehož závěrů neshledává důvod se odchýlit.
15. Z ustálené judikatury Ústavního soudu ve věcech volebních plyne, že pro procesní úpravu volebního soudnictví a postup v takovém řízení platí vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit přesvědčivé důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá. Žádný soudní zásah nesmí ohrozit svobodné vyjádření názorů lidu při volbě jeho zástupců a musí odrážet, resp. nemařit snahu o zachování integrity a účinnosti volební procedury, zaměřené na zjištění vůle lidu prostřednictvím všeobecných voleb. Následné zpochybňování výsledků voleb bez prokázání závažných volebních vad hrozí podryváním demokratické legitimacy zvolených zastupitelských orgánů a aktů, které přijímají. Byla-li vůle lidu svobodně a demokraticky vyjádřena, žádné následující zásahy nemohou tento výběr zpochybnit, s výjimkou existence přesvědčivých důvodů v zájmu demokratického pořádku. S výjimkou nejzávažnějších pochybení ve volební proceduře musí státní moc, reprezentovaná volebními soudy, zachovávat zdrženlivost ve své ingerenci a vyvarovat se aktivismu. Rozhodnutí voličů jako suveréna může soudní moc změnit jen ve výjimečných případech, jestliže vady volebního procesu způsobily nebo mohly prokazatelně způsobit, že by voliči rozhodli jinak a že by byl zvolen jiný kandidát (nález ze dne 10. 2. 2015, sp. zn. III. ÚS 3673/14).

16. Ustanovení § 60 odst. 2 a 3 zákona o volbách, ve znění zákona č. 322/2016 Sb., jímž byla tato ustanovení s účinností od 1. 1. 2017 novelizována, je třeba ve světle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2018, č. j. Vol 16/2018-33, vykládat tak, že pojem „hrubé ovlivnění“ je co do intenzity ekvivalentem pojmu „zatemnění“ užívaného dřívější judikaturou. Vada volebního procesu tedy musí dosahovat takového stupně intenzity, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, nebyl by kandidát zřejmě vůbec zvolen; zjednodušeně řečeno jde o tak intenzivní vadu, která způsobuje „zatemnění“ volebních výsledků, tedy jejich zásadní zpochybnění. Nejvyšší správní soud poukázal na to, že nadále nepostačuje předpoklad pouhé potenciality vlivu porušení zákona na výsledek volby, neboť po novelizaci je třeba zabývat se tím, zda porušení zákona výsledek volby skutečně ovlivnilo. Pro vyhovění volební stížnosti musí být prokázáno, že došlo k porušení některého zákonného ustanovení upravujícího průběh volebního procesu a že tato protizákonnost ovlivnila (nikoli pouze mohla ovlivnit) výsledek voleb, a to hrubým způsobem.
17. Navrhovatel namítá, že ve volebních okrscích č. 5, 13, 14, 16, 18 a 19 byly porušeny § 16 písm. c) a § 40 odst. 4 a 6 zákona o volbách.
18. Podle § 16 písm. c) zákona o volbách okrsková volební komise sčítá hlasy a vyhotovuje zápis o průběhu a výsledku hlasování.
19. Podle § 40 odst. 3 zákona o volbách okrsková volební komise vyjme obálky s hlasovacími lístky z volební schránky, spočítá úřední obálky a porovná počet úředních obálek se záznamy ve výpisu ze stálého seznamu voličů. Neúřední obálky okrsková volební komise vyloučí. Vyloučí i hlasovací lístky, které byly nalezeny ve volební schránce, popřípadě přenosné volební schránce bez úřední obálky.
20. Podle § 40 odst. 6 zákona o volbách každý člen okrskové volební komise může nahlížet do hlasovacích lístků. Předseda okrskové volební komise kontroluje správnost sčítání hlasů.
21. Navrhovatel pouze obecně tvrdí, že sčítání hlasů a kontrola byly svěřeny jen některým členům okrskových volebních komisí č. 5, 13, 14, 16, 18 a 19, což podle něj opodstatňuje domněnku, že při zjišťování výsledků hlasování v těchto volebních okrscích mohlo dojít k nepřipustné manipulaci s hlasovacími lístky a počty hlasů odevzdaných pro jednotlivé kandidáty a volební strany. K prokázání svého tvrzení souhrnně navrhl vyslechnout členy komisí (dle seznamů předložených odpůrcem 1 a zápisů o průběhu a výsledku hlasování se jedná celkem o 59 členů).
22. Navrhovatel nespécifikoval, jak konkrétně mělo dle jeho informací zjišťování výsledků v jednotlivých komisích probíhat, kteří členové se na sčítání hlasů či kontrole podíleli, resp. nepodíleli a z jakého důvodu. Pouze zmínil, že v některých z uvedených volebních okrsků, které ovšem konkrétně neidentifikoval, byli ke sčítání *připuštěni* jen tři členové. Netvrdil, že by konkrétním členům konkrétní volební komise bylo bráněno v účasti při sčítání hlasů, včetně vynětí úředních obálek z volební schránky, jejich počítání a porovnání se záznamy ve výpisu ze seznamu voličů, či znemožněno nahlížet do hlasovacích lístků, kým a jakým způsobem.
23. Soud připomíná, že se zabývá pouze vadami volebního procesu, na které navrhovatel poukáže. Je primárně na navrhovateli, aby svá tvrzení natolik dostatečně konkretizoval, aby soud mohl posoudit, zda konkrétní skutečnost může představovat nezákonnost, která hrubě ovlivnila výsledek voleb, potažmo zda může mít za následek prohlášení neplatnosti

voleb, hlasování či volby kandidáta. Obecné tvrzení navrhovatele, z něhož nelze dovodit konkrétní nezákonnost, vztah mezi ní a výsledkem voleb ani její intenzitu, nemůže proto z povahy věci vést k vyhovění návrhu. Zásadně tedy nelze konstatovat neplatnost voleb na základě toliko obecných tvrzení, které navrhovatel blíže nekonkretizuje nebo k nimž nepředkládá či nenavrhuje žádný důkaz (viz usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 6. 11. 2018, č. j. 65 A 6/2018-104). Současně platí, že předpokladem splnění povinnosti označit důkazy je splnění povinnosti tvrzení.

24. Soud si přes obecnost tvrzení navrhovatele vyžádal zápisy o průběhu a výsledku hlasování vyhotovené komisemi pro volební okrsky č. 5, 13, 14, 16, 18 a 19. Z nich zjistil, že zápisy podepsali všichni členové komisí, nikdo podpis neodepřel, v zápisech není zaznamenána žádná výhrada či stížnost.
25. Krajský soud v Praze k postavení členů okrskových volebních komisí v usnesení ze dne 24. 10. 2018, č. j. 43 A 121/2018-23, uvedl: *„Na členy okrskových volebních komisí je bezesporu kladena velká občanská odpovědnost a jejich úloha při uskutečňování voleb je nelehká a často nedoceněná. Přestože se zpravidla jedná o osoby bez právního vzdělání, je jejich povinností se před konáním voleb nejen seznámit s relevantními právními předpisy a příslušnými metodikami, ale také je v průběhu voleb a vlastního sčítání správně aplikovat a vykládat je v souladu s ústavními principy svobodných a demokratických voleb. Tato odpovědnost přitom neleží pouze na předsedovi okrskové volební komise (...), nýbrž na jednom každém členovi či člence. Je přitom podstatné, aby komise pracovala společně, jak to plyne z § 40 odst. 6 volebního zákona, který zakotvuje právo každého člena volební komise do hlasovacích lístků nahlížet, a jak to v pokynech zdůrazňuje i Český statistický úřad. Důvodem je v první řadě prostá snaha eliminovat chyby způsobené lidským faktorem (např. obyčejným přehlédnutím), protože více očí více vidí. I z hlediska postupů podle volebního zákona je společný postup při zjišťování výsledku voleb klíčový, neboť otázka posouzení platnosti hlasu a hlasovacího lístku se ve sporných případech stává předmětem hlasování, kterého se účastní všichni členové komise (§ 41 odst. 5 volebního zákona). O sčítání hlasů se pořizuje zápis, který poskytuje informaci o tom, jak hlasování a sčítání hlasů proběhlo. Jeho obsah je zcela zásadní pro závěr, zda okrsková volební komise v průběhu voleb postupovala v souladu se zákonem či nikoli. Pokud se člen komise s některým údajem obsaženým v zápisu neztotožňuje, není jeho povinností zápis o průběhu a výsledku hlasování podepsat – naopak je oprávněn podpis odepřít a v příloze k zápisu formulovat své výhrady (§ 42 odst. 1 volebního zákona). Tento krok by posléze mohl být základem pro zpětné prošetření postupu okrskové volební komise. Je tedy zjevné, že řadové členové okrskové volební komise v ní nejsou jen „do počtu“. To platí tím spíše, jsou-li do ní delegováni kandidujícími subjektem, neboť takoví členové mají z povahy zájem na správném a zákonném průběhu voleb a zjišťování výsledku hlasování, a to proto, aby nebyl v důsledku pochybení či nezákonnosti zkrácen ten kandidující subjekt, který je do volební komise delegoval. (...) [V] určitých případech vyžaduje vyslovení nesouhlasu s postupem většiny jistou míru občanské odvahy. To je však právě úkolem členů okrskové volební komise, kterého se složením slibu dobrovolně zhostili.“*
26. Je primárně věcí volebních stran, aby vzájemně kontrolovaly dodržování ustanovení zákona o volbách upravujících zjišťování výsledků hlasování, a to prostřednictvím jimi delegovaných členů okrskových volebních komisí (§ 17 odst. 2 a 3 zákona o volbách). Pokud by členové volební komise měli jakékoliv pochyby o správnosti postupu jiných členů komise, lze důvodně očekávat, že by tyto výhrady uplatnili např. formou odepření podpisu zápisu o průběhu a výsledku hlasování s uvedením důvodů tohoto odepření (§ 42

odst. 1 zákona o volbách). Na tomto základě by poté soud mohl přezkoumat postup volební komise z hlediska případného porušení zákona (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014 č. j. Vol 18/2014-46, body 38-40, a usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 1. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 26/14). Odpůrkyně 1 předložila soudu seznam členů komisí pro volební okrsky č. 5, 13, 14, 16, 18 a 19 s uvedením, zda a kým byli delegováni, nebo zda byli jmenováni starostou. Podle tohoto seznamu odpůrkyně 5, za kterou kandidoval navrhovatel, svého práva delegovat do komisí svého zástupce nevyužila. Ač se v posuzovaném případě nejedná o návrh volební strany, nelze odhlédnout od toho, že žalobce byl současně kandidátem. Vzhledem ke svému postavení se mohl zasadit o to, aby volební strana, za níž kandidoval, využila svého práva delegovat členy volební komise, a případně si prostřednictvím takto delegovaných členů opatřit konkrétní informace o průběhu zjišťování výsledků. Jestliže odpůrkyně 5 nevyužila možnosti delegovat do okrskových volebních komisí své zástupce, připravila sebe i kandidáty uvedené na její kandidátní listině o možnost kontrolovat dodržování ustanovení zákona o volbách a případně namítnout jeho konkrétní porušení.

27. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 20. 11. 2014, Vol 23/2014-110, „*právo delegovat člena a náhradníka do všech okrskových komisí ve volebním obvodu, v němž daný politický subjekt kandiduje [...], je podstatným institutem sloužícím k zabezpečení poctivosti voleb, zabránění manipulaci s odevzdanými hlasovacími lístky a realizací principu volné, rovné a svobodné soutěže politických sil v demokratickém politickém systému (čl. 5 Ústavy a zejména čl. 22 Listiny), resp. jeho konkretizací na zákonné úrovni při organizaci, průběhu a zjišťování výsledků voleb všeho druhu. [...] Na předpokladu řádného a reprezentativního složení okrskových volebních komisí je tedy postavena presumpce správnosti výsledků hlasování, jež je úhelným kamenem architektury soudního přezkumu výsledků voleb (viz např. usnesení ze dne 28. 11. 2006, čj. Vol 82/2006-51, nebo usnesení ze dne 23. 11. 2010, čj. Vol 67/2010-47, bod 28, či již citované nedávné usnesení čj. Vol 18/2014-46, bod 18), bez něhož se hrouť. Prakticky řečeno, člen okrskové volební komise delegovaný kandidujícím politickým subjektem je potenciálním zdrojem ‚zvláště významné indicie‘, která by byla způsobilá vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb a na jejímž základě volební soud zpravidla přistoupí k otevření volební dokumentace a přepočítání hlasů. Na straně druhé, pokud kandidující politický subjekt nevyužije svého oprávnění a nedeleguje člena okrskové volební komise, jde to k jeho tíži ‚co do možnosti přesvědčivě tvrdit konkrétní pochybení v práci volební komise a konkrétní porušení volebního zákona‘ (usnesení č. j. Vol 18/2014-46, bod 41).“*
28. Informace o průběhu sčítání hlasů, které navrhovatel v návrhu uvedl, by mohly pocházet pouze od některého z členů komisí, neboť přítomnost jiných osob při sčítání hlasů je vyloučena. Navrhovatel však ve svém návrhu neuvedl, od koho získal informace, z nichž vycházel, a nepředložil ke svému návrhu ani prohlášení žádného z členů komisí. Lze přitom očekávat, že pokud by části členů šesti okrskových volebních komisí nebylo umožněno účastnit se sčítání hlasů a kontrolovat je, uvedli by takové skutečnosti v zápisu o výsledku hlasování, namísto jeho stvrzení svými podpisy.
29. Pokud všichni členové okrskové volební komise podepíší zápis o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku, žádný z nich podpis neodepře, tedy relevantním způsobem nevyjádří nesouhlas se zápisem, není důvodu pochybovat, že členové okrskové volební komise, kteří se vzájemně hlídají a kontrolují, nemají pochybnosti o správnosti jimi zjištěného výsledku hlasování.

30. Jakkoliv je obecné tvrzení navrhovatele vyvráceno zápisy o průběhu a výsledku hlasování vyhotovenými jednotlivými komisemi podepsanými všemi členy, soud ještě pro rozptýlení jakýchkoliv pochyb vyzval všechny členy navrhovatelem zmíněných komisí k předložení

písemného vyjádření. Volil přitom organizačně jednodušší, rychlejší a hospodárnější způsob obstarání jejich stanoviska. Pokud by se na základě písemných vyjádření členů komise objektivizovaly pochybnosti předestřené navrhovatelem v tom směru, že části členů komisí v uvedených volebních okrscích byla znemožněna účast na sčítání hlasů, soud byl i přes obecnost tvrzení navrhovatele a obsah zápisů o průběhu a výsledku hlasování připraven nařídít jednání za účelem výslechu členů těchto komisí. To však nebylo zapotřebí.

31. Svá stanoviska soudu zaslali z komise č. 5 její předseda F. H., místopředsdkyně A. N., zapisovatelka V. V. a členové A. P., A. N., P. D., M. T. Ch., I. T. a M. J., z komise č. 13 její předsdkyně A. Č., místopředseda J. V., zapisovatelka L. D. a všichni členové, tj. A. H., T. M., P. Č., I. R., H. Ch., Z. H. a G. N., z komise č. 14 její předsdkyně E. T., místopředsdkyně M. K., zapisovatelka J. H., členové J. P., E. P., K. K., E. D. a M. P., z komise č. 16 její předsdkyně L. S., místopředseda F. J., zapisovatelka L. S. a členové I. Ž., M. S., M. D., D. S. a L. O., z komise č. 18 její předsdkyně P. F., místopředsdkyně V. H., zapisovatelka P. Č., členové Z. K., L. K., M. K., J. H. a P. Š. a z volební komise č. 19 její předsdkyně E. D., místopředsdkyně J. M., zapisovatelka P. B., členové J. Ř., P. F., K. Ř., V. F. a H. M. B.
32. Nevyjádřili se pouze z komise č. 5 členka M. F., z komise č. 14 členky S. R. a H. D., z komise č. 16 členky V. Š. a J. H., z komise č. 18 členka I. Č. a z komise č. 19 člen P. D.
33. Všichni členové komisí, kteří se vyjádřili, shodně odmítli tvrzení obsažená v návrhu. Byť se v rámci jednotlivých volebních komisí lišil konkrétní pracovní postup při sčítání hlasů pro kandidáty, všichni shodně uvedli, že se sčítání hlasů účastnili. Ze všech vyjádření vyplývá, že se na sčítání a kontrole podíleli všichni členové komisí, vzájemně se kontrolovali, na pracovním postupu v komisích se shodli a nikdo nevyjádřil k průběhu sčítání hlasů žádné výhrady. Nikdo z členů nezaznamenal žádnou snahu manipulovat s hlasovacími lístky či zápisem hlasů do sčítacích archů, proti zvolenému pracovnímu postupu neprotestoval a nevznášel stížnost.
34. Ve všech komisích byla za přítomnosti všech členů komise připravena pracovní plocha (uklizeny a spojeny stoly), rozpečetěna volební schránka a tam, kde byla využita, též přenosná volební schránka, vyndány a spočítány úřední obálky, vyňaty hlasovací lístky a posouzena jejich platnost. Rovněž za účasti všech členů probíhalo zjišťování počtu hlasů pro jednotlivé kandidáty. V komisi č. 5 byly hlasovací lístky členy komise roztrženy podle toho, zda byly hlasy odevzdány pouze pro volební stranu, nebo jednotlivým kandidátům či kandidátkám a volební straně. Za účasti všech členů byly nejprve spočteny a zaznamenány hlasy kandidátů dle hlasovacích lístků pro volební stranu a poté u druhé skupiny hlasovacích lístků předseda a zapisovatelka, které kontroloval další člen komise, předčítali z jednotlivých hlasovacích lístků, které volební straně a kandidátovi byl odevzdán hlas. Ostatní členové hlasy zaznamenávali za dozoru předsedy do pomocných sčítacích archů (každý obdržel pomocný sčítací arch s kandidáty jedné volební strany, jedna členka dále po dohodě převzala zapisování od staršího člena, který nadále na provádění záznamu hlasů dohlížel). Součty byly poté hlášeny zapisovateli, která vyhotovila zápis, který všichni podepsali. V komisi č. 13 se všichni členové (kromě

zapisovatelky) dle vzájemné dohody rozdělili do tří tříčlenných skupin, v nichž zapisovali do pomocných sčítacích archů hlasy pro kandidáty a vzájemně se kontrolovali, přičemž předsdkyně komise současně spolu se zapisovatelkou dohlížela na průběh sčítání. Za každou skupinku hlásil její člen za přítomnosti předsdkyně výsledky zapisovatelce, která je zapsala do pomocného hlasovacího lístku a následně zadávala výsledky do programu ČSÚ za dohledu předsdkyně a další členky komise, přítomni byli všichni členové. V komisi č. 14 byly hlasovací lístky členy komise roztrženy na hromádky podle toho, zda byly hlasy odevzdány pouze pro jednu volební stranu, nebo zda byly odevzdány jen jednotlivým kandidátům, nebo zda byly kombinovány oba způsoby hlasování, dále pracovali při zjišťování a zaznamenávání hlasů všichni členové ve dvojicích a vzájemně se kontrolovali. V komisi č. 16 obdržel každý člen kromě předsdkyně a zapisovatelky pomocné sčítací archy s určitou volební stranou, zapisovatelka s kontrolou předsdkyně diktovala hlasy pro volební strany a kandidáty a při zapisování hlasů čárkovací metodou se členové ještě ve dvojicích vzájemně kontrolovali, o neplatnosti hlasů rozhodovali společně (všichni se shodli). V komisi č. 18 všichni členové roztržili platné hlasovací lístky na tři skupiny podle toho, zda byly hlasy odevzdány pouze pro jednu volební stranu, nebo jen jednotlivým kandidátům, nebo zda byly kombinovány oba způsoby hlasování, a dále se rozdělili do čtyř skupin, v nichž zaznamenávali hlasy, přičemž na sebe všichni navzájem viděli a předsdkyně a zapisovatelka na sčítání dohlížely. Obdobně byly roztrženy platné hlasovací lístky do tří hromádek též v komisi č. 19. Předsdkyně poté postupně hlásila z hlasovacích lístků hlasy, které ostatní členové (kromě zapisovatelky) zaznamenávali na pomocné sčítací archy, které si mezi sebe rozdělili s tím, že jeden člen měl sčítací archy pro dvě volební strany, ostatní pro jednu. Sčítání byli přítomni všichni členové.

35. Za této situace, kdy navrhovatel ani neuvedl konkrétní skutečnosti, jež by mohly vést k důvodné obavě o správnost výsledku hlasování, a šetřením provedeným soudem nebyly zjištěny žádné indicie, které by nasvědčovaly důvodnosti obecného tvrzení navrhovatele, nepřistoupil soud k provedení výsledku svědků, neboť takový postup by byl neúčelný.
36. K porušení § 16 písm. c) zákona o volbách, jehož se navrhovatel dovolává, evidentně nedošlo, neboť hlasy sčítaly a zápis o průběhu a výsledku hlasování vyhotovily komise, nikoliv jiný volební orgán. Navrhovatel dále tvrdil porušení § 40 odst. 4 a 6 zákona o volbách. Výše popsané postupy komisí nejsou s citovanými ustanoveními v rozporu. Rozhodující je, aby sčítání hlasů probíhalo za přítomnosti všech členů komise, tj. aby žádný z nich nebyl ze sčítání vyloučen a aby všichni členové komise měli možnost průběh sčítání kontrolovat a podílet se na vyhodnocování platnosti hlasovacích lístků a hlasů. Zápisy o průběhu a výsledku hlasování podepsali bez výhrad všichni členové komisí, z čehož lze bez dalšího dovodit, že postup komise v průběhu hlasování a zjišťování výsledků hlasování pokládali za souladný se zákonem a neshledali žádné důvody k odepření podpisu. Vyjádření členů komisí rovněž potvrzují, že žádný z členů komise nebyl ze sčítání hlasů vyloučen.
37. Postupy spočívající v tom, že po posouzení platnosti hlasovacích lístků diktuje jeden člen volební komise z jednotlivých hlasovacích lístků, kterým kandidátům či volebním stranám byly hlasy odevzdány, a jiní členové volební komise toto zapisují do připravených pomocných sčítacích archů, nebo si členové práci rozdělí a sčítají hlasy ve více skupinkách, nelze považovat za rozporné se zákonem. Ze skutečnosti, že předseda komise dle § 40 odst. 6 věty druhé zákona o volbách kontroluje správnost sčítání hlasů, nelze dovodit, že by se

na něm sám nemohl aktivně podílet (např. předčítat z jednotlivých hlasovacích lístků, komu v něm byly odevzdány hlasy).

38. Nebyly zjištěny žádné indicie, které by objektivizovaly navrhovatelem předestřené spekulace, že v uvedených volebních okrscích nebyli ke zjišťování výsledků připuštěni někteří členové komisí a že došlo k manipulaci s hlasovacími lístky jejich nezákonnými úpravami, zničením či nesprávným sčítáním, stejně jako k manipulaci se zápisem o výsledku hlasování. Zápisy o průběhu a výsledku hlasování ve volebních okrscích jsou podepsány všemi členy komisí. Soud si kromě zápisů o průběhu a výsledku hlasování obstaral též vyjádření členů komisí (na výzvu soudu reagovalo 52 členů), přičemž všichni se důrazně ohradili proti tvrzením navrhovatele. Za této situace soud neshledává důvod, pro nějž by se neměla uplatnit domněnka, že zveřejněné výsledky hlasování a potažmo voleb odpovídají skutečné vůli voličů.
39. Ze skutečnosti, že výsledky v některých volebních okrscích byly zjištěny později, nelze dovozovat, že by došlo k jakékoliv manipulaci. Nadto se časy vyhotovení zápisů a předání výsledků
Českému

statistickému úřadu nejví nikterak nestandardní a doba zjišťování výsledků nepřiměřeně dlouhá. Z označených volebních okrsků byl nejdříve vyhotoven zápis ve volebním okrsku č. 5, v němž bylo odevzdáno nejméně úředních obálek (191), a to v 15:55 hodin (k převzetí výsledků došlo v 16:27 hodin), nejpozději byl vyhotoven zápis ve volebním okrsku č. 5, kde bylo odevzdáno 353 úředních obálek, a to v 17:49 hodin (k převzetí výsledků došlo v 18:23 hodin). V podobnou dobu byl vyhotoven i protokol ve volebním okrsku 18, v němž bylo odevzdáno 361 úředních obálek, a to v 17:45 hodin (výsledky byly převzaty v 18:08 hodin). Je logické, že konkrétní časy závisí na řadě okolností, zejména na počtu odevzdaných hlasovacích lístků, ale také například na způsobu vyplnění hlasovacích lístků (z hlediska kontroly platnosti i sčítání hlasů je méně náročné, je-li označena pouze volební strana, oproti odevzdání hlasů kandidátům různých volebních stran), zkušenostech a rychlosti práce jednotlivých členů komise či konkrétním pracovním postupu při sčítání hlasů, který si komise zvolí.

40. S ohledem na absenci indicií způsobilých vyvolat pochybnost o správnosti zjištěných výsledků soud nepřistoupil ani k přepočtu hlasů. Okolnost, že ke zvolení zastupitele MUDr. Jakuba Nabiho došlo s poměrně malým rozdílem hlasů, není sama o sobě důvodem pro přepočet. Samotný těsný rozdíl v počtu odevzdaných platných hlasů pro jednotlivé kandidáty totiž není indicií, která by nasvědčovala tomu, že při zjišťování výsledku hlasování okrskovými volebními komisemi byl porušen zákon o volbách. Sám o sobě není způsobilý vyvolat pochybnosti o správnosti výsledku voleb, pokud k němu nepřistoupí jiná zvlášť významná indicie (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2006, č. j. Vol 82/2006-51, ze dne 23. 11. 2010, č. j. Vol 67/2010-47, či ze dne 22. 10. 2014, č. j. Vol 18/2014-46). To se v daném případě nestalo.
41. Soud s ohledem na výše uvedené nepřisvědčil tvrzení navrhovatele, že při zjišťování výsledku hlasování ve volebních okrscích č. 5, 13, 14, 16, 18 a 19 došlo k porušení zákona o volbách. Neshledal proto důvod pro vyhovění návrhu na neplatnost hlasování ani návrhu na neplatnost volby kandidáta.
42. Soud posoudil návrh jako nedůvodný, a proto jej v celém rozsahu zamítl.

43. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož nemá právo na náhradu nákladů žádný z účastníků.
44. Výrok o náhradě nákladů řízení osoby zúčastněné na řízení se opírá o § 60 odst. 5 s. ř. s. V dané věci soud osobě zúčastněné na řízení neuložil žádnou povinnost, přičemž současně neshledal žádné důvody hodné zvláštního zřetele, pro něž by jí měl přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Praha 21. října 2022

Mgr. Tomáš Kocourek, Ph.D., v. r.
předseda senátu